

УЗАГАЛЬНЕННЯ ДОСВІДУ ДОСЛІДЖЕНЬ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

¹ Національний університет «Одеська політехніка»

Анотація: Проведено узагальнення власних досліджень розвитку вітчизняного промислового виробництва зі створенням організаційно-технологічних систем

Ключові слова: високі технології, розвиток промислового підприємства, пріоритет, політика, виробництво.

Abstract: A generalization of own research on the development of domestic industrial production with the creation of organizational and technological systems has been carried out

Key words: high technologies, development of an industrial enterprise, priority, policy, production.

У сучасному епохальному періоді швидкої технологічної трансформації важливо не лише стежити за нововведеннями, але й системно узагальнювати та аналізувати досвід власних досягнень. Особливо актуальним є питання розвитку вітчизняного високотехнологічного виробництва, яке визначає конкурентоспроможність країни на міжнародному рівні. Ця тема є не лише важливим питанням національної економіки, але й ключовим фактором формування сучасного обличчя української індустрії. Аналізуючи цей досвід, ми маємо намір виявити ключові фактори успіху, а також визначити можливі шляхи подальшого розвитку, сприяючи формуванню ефективної стратегії високотехнологічного сектору для подолання викликів та досягнення сталого економічного зростання.

З 2015 р. на кафедрі міжнародного менеджменту та інновацій НУ «Одеська політехніка» безперервно тривають дослідження аспектів сучасного високотехнологічного розвитку в Україні, про що свідчать численні публікації [1;3].

За результатами проведених досліджень було зроблено окремі наступні висновки:

По-перше, прогнозування високотехнологічного розвитку у сучасній економіці – вкрай складаний процес, який характеризується великими обсягами наукових і прикладних досліджень міждисциплінарного характеру, відсутністю точного визначення понять "критична" або "перспективна" висока технологія, довільним характером вибору критеріїв цілей прогнозування, певною наявністю невизначеності процесу прогнозування, що обумовлює деякі ризики, а також не передбачає важливих для суспільства високих технологій.

Як показує досвід розвинених країн світу, які активно освоюють (захоплюють) частини світових природних ресурсів і ринків збуту продукції/технологій, до цього підходу немає альтернативи. Він набуває значення необхідного інструменту для керівних органів всіх рівнів - від державних і галузевих, які відповідають за економічний і промисловий розвиток країни до топ-менеджменту на рівні окремого підприємства або прийнятті стратегічних рішень.

Також важливо зазначити, що пріоритетними напрямками технологій розвитку високих в Україні було виділено:

- Інформаційно-телекомунікаційні технології та електроніка;
- Космічні і авіаційні технології;
- Нові матеріали і хімічні технології;
- Нові транспортні технології;
- Перспективні озброєння, військова та спеціальна техніка;
- Виробничі технології;
- Технології живих систем;
- Екологія і раціональне природокористування;
- Енергозберігаючі технології.

По-друге, Україна рішуче обрала своє європейське майбутнє. Випуск продукції на одного працюючого в кінцевому підсумку повинен наблизитися до середньоевропейського рівня. Середньорічний темп приросту обсягів промислового виробництва повинен бути вдвічі вищий, ніж темп зростання ВВП. Обсяги доданої вартості промисловості (без паливно-енергетичного комплексу та харчової галузі) повинні збільшитися у секторі високих технологій. Завдяки цьому промисловість займе лідируючі позиції в економіці

Зусиллями промислового комплексу повинні бути технологічно переоснащені всі пріоритетні галузі економіки. Це, разом з організаційними та іншими заходами, повинно забезпечити:

- підвищення продуктивності праці в агропромисловому комплексі в 7-10 разів і вирішення проблем села, а отже – збільшення виробництва продуктів харчування до необхідних обсягів при істотному поліпшенні їх асортименту та якості;
- збільшення виробництва промислових товарів широкого споживання в 4-5 разів, насичення ними внутрішнього ринку і розширення їх експорту;
- оптимізацію енергобалансу України за рахунок збільшення видобутку традиційних енергоносіїв в 2-3 рази. Освоєння виробництва нових відновлюваних енергоносіїв і одночасно скорочення енерговитрат в 2-6 разів;
- кардинальні зміни в сфері комунікацій - збільшення кількості транспортних засобів в 4-6 разів і засобів зв'язку в 10-20 разів;
- створення сучасної комунальної сфери;
- задоволення потреб оборони в новій техніці;
- інформатизацію суспільства, комп'ютеризацію та інтелектуалізацію всіх сфер життя;
- значне підвищення добробуту і комфортності життя громадян країни.

Україна увійшла в новий етап реформування промисловості. Безумовно, поставлені завдання є надскладними. Але консолідації зусиль і концентрація їх на головних напрямках, розумні дії та раціональне використання наявного потенціалу можуть стати запорукою успіху в досягненні стратегічної мети.

Останніми роками більше уваги у своїх дослідженнях приділяємо уваги створенню і функціонуванню у високотехнологічному виробництві організаційно-технологічних систем [1], які в умовах військової агресії, з нашої точки зору, допоможуть підвищити стійкість суб'єктів господарювання в оборонно-промисловому комплексі [2].

У дослідженнях були запропоновані Основні політики України у сфері розвитку високих технологій на період до 2025 р. та подальшу перспективу [3], прийняття яких буде сприяти науково-обґрунтованому вибору важливих напрямів державної політики у сфері розвитку високих технологій, а також системи економічних та інших заходів, стимулюючих високотехнологічну діяльність в умовах військової агресії.

Таким чином дослідження дозволило визначити, що успішний розвиток високотехнологічного сектору в Україні залежить від ряду ключових факторів, таких як ефективна інноваційна політика, залучення талановитих кадрів, підтримка держави та активна співпраця між бізнесом, наукою і громадянським сектором. Наше дослідження підкреслює необхідність інтеграції українського високотехнологічного сектору в глобальний інноваційний простір та розвитку системи стратегічного управління для досягнення сталого успіху в цій ключовій сфері економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Захарченко В.І., Єрмак С.О., Онешко С.В. Теорія створення і функціонування організаційно-технологічних систем у висококваліфікаційному виробництві: монографія. Одеса: Фенікс, 2022. 324с.
2. Стратегія розвитку оборонно-промислового комплексу України. Затверджено Указом Президента України від 20.08.2021 р. №372/2021. *Урядовий кур'єр*, 2021. №162. С.9-11.
3. Zakharchenko V.I. and other. Security-oriented development of innovative-investment manufacture. Riga: Baltija Publishing, 2021. 88 p.

Захарченко Віталій Іванович, доктор економічних наук, професор кафедри міжнародного менеджменту та інновацій, Національний університет «Одеська політехніка», Одеса, e-mail: v.i.zaharchenko@mzeid.in

Славенко Єлизавета Андріївна , магістрант, Національний університет «Одеська політехніка», Одеса, e-mail: slavenkoliza@stud.op.edu.ua

Zaharchenko Vitaliy I. – doctor of economics, Professor of the Department of International Management and Innovation, Odesa Polytechnic National University, Odesa, e-mail: v.i.zaharchenko@mzeid.in

Slavenko Yelyzaveta A. – Master's student, Odessa Polytechnic National University, Odesa, e-mail: slavenkoliza@stud.op.edu.ua